

Poštovani,

Tim portala Istinomjer.ba trenutno vrši istraživanje i piše članak na temu jačanja poslovnog ambijenta u Federaciji BiH, a u vezi sa izjavom koju je premijer Federacije BiH, Fadil Novalić dao prije malo više od godinu dana, gostujući u emisiji Interview 20.

“Glavna stvar za privatni sektor...pa i za naše kompanije, jeste znači poslovni ambijent. On podrazumijeva tri stvari. Da bi to sve imalo djelovanje na ekonomski rast i zapošljavanje, ono što nas zanima. On podrazumijeva radno-pravno zakonodavstvo, zato ovoliko trauma oko toga. Ove godine, 2016. u fokus dolazi poslovno okruženje. Znači, registracije (...) stečajni postupci efikasni, privredni sudovi itd.”

“I treće, kako učiniti dostupne naše resurse. Bosna je bogata resursima (...) kako učiniti privatnom, i svakom drugom, kapitalu i društvenom, kako učiniti dostupnim.”

“Jedna godina za radno-pravno zakonodavstvo, jedna godina za poslovno okruženje i treća za dostupnost resursa.”

(Fadil Novalić, Interview 20, 27.01.2016. godine)

U vezi sa gore navedenim, molimo premijera Novalića za komentar i pojašnjenje u vezi da sljedećim dijelom izjave “I treće, kako učiniti dostupne naše resurse. Bosna je bogata resursima (...) kako učiniti privatnom, i svakom drugom, kapitalu i društvenom, kako učiniti dostupnim.”:

1. Šta se tačno podrazumijeva pod „učiniti dostupne naše resurse“, „privatnom, i svakom drugom, kapitalu“?

Bosna i Hercegovina je bogata prirodnim i drugim resursima koji imaju potencijal da postanu jedan od temelja našeg privrednog rasta. Nažalost, sve dosad taj potencijal nije bio dovoljno iskorišten.

Razloga takve situacija ima nekoliko. Prije svega, godinama nedostaje nam odgovarajuće zakonodavstvo. Nemamo Zakon o javno-privatnom partnerstvu na federalnom nivou, dok je federalni Zakon o koncesijama u praksi neprovođljiv.

Moramo dakle stvoriti pravni okvir koji će omogućiti da sve naše resurse što bolje iskoristimo za pokretanje velikih investicionih projekata, neophodnih za razvoj cjelokupne privrede. Ima, na primjer, interesa za izgradnju puteva i autoputeva, dakle infrastrukture koja je prijeko potrebna da Bosna i Hercegovina postane privlačna investitorima. Imamo ogroman potencijal u elektroenergetskom sektoru. Njegovo aktiviranje preporodilo bi privredu, posebno kad je u pitanju građevina i metaloprerađivačka industrija.

Od pokretanja velikih investicija korist imale bi prije svega domaće kompanije. Za nje novi projekti znače nove poslove, širenje njihovog kapaciteta i jačanje na tržištu. Jačanje naših preduzeća dovelo bi i do otvaranja novih radnih mjesta.

Bitno je i da velike investicije donose i dodatne manje investicije na područjima gdje su pokrenute. Uzmite na primjer Hidroelektranu Vranduk čija je gradnja krenula prošle godine. Osim same hidroelektrane investitor, dakle Elektroprivreda BiH, pokrenuo je i „Program prijateljskog okruženja“ putem kojeg finansirani će biti putevi, rasvjeta, vodovod, kanalizacija, pa čak i sportska infrastruktura u mjesnim zajednicama u blizini hidroelektrane. Ovo je velika šansa za brojna izrazito nerazvijena područja.

2. Da li postoji strategija ili sličan dokument koji pokazuje način i vremenski period u kojem će doći do realizacije gore navedenog?

Potrebno je donošenje dva zakona: Zakona o koncesijama i Zakona o javno-privatnom partnerstvu. Ovi koji trenutno postoje su komplicirani i neefikasni, što je već rezultiralo višegodišnjim zastojem kad su u pitanju veliki investicioni projekti.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu stvorit će pravni okvir za udruživanje privatnog i javnog kapitala. U ovom trenutku kantoni imaju svoje zakone koji regulišu ovu oblast, a nedostaje zakon na federalnom nivou.

Javno-privatno partnerstvo je veoma bitna forma investiranja jer omogućava državi, entitetu ili opštini pronalaženje partnera za zajedničke investicije među privatnim kompanijama. Spaja dakle sve prednosti javnog i privatnog sektora. Partner iz privatnog sektora unosi u partnerstvo ono što javnom sektoru često nedostaje: efikasnost, stručne kadrove, niske troškove. Javni sektor, pak, je najbolji garant stabilnosti i sigurnosti posla. Rezultat takvog partnerstva je kvalitetna usluga po povoljnoj cijeni.

Drugi neophodan zakon je Zakon o koncesijama. U Bosni i Hercegovini trenutno imamo čak 13 zakona o koncesijama. Postojeći federalni zakon pokazao se u praksi kao neprovodljiv. Sistem dodjele koncesija je kompliciran, kontrola nad koncesijama je nedovoljna isto kao i mogućnost sankcionisanja za kršenje ugovora o koncesiji. Prihodi koje Federacije ostvaruje putem koncesija su jako niski.

Usvajanje oba zakona najavio sam već u svom expozeu prilikom formiranja vlade. Kasnije su upravo ovi zakoni postali bitan dio Reformske agende u djelu koji se odnosi na poslovnu klimu i konkurentnost. Svjesni smo dakle koliko je njihovo usvajanje bitno da Federaciju učinimo privlačnijom za investiranje.

Naravno sve mjere predviđene Reformskom agendom ne mogu biti usvojene odjednom. Kao što sam spomenuo u intervjuu koji navodite, postoji određen redoslijed. Prvo smo se fokusirali na uređivanju oblasti radno-pravnih odnosa kroz Zakon o radu. Kasnije krenuli smo u provođenje niza mjera koje imaju za cilj smanjenje formalnosti vezanih za registraciju i poslovanje preduzeća i to je jedan od naših prioriteta za ovu godinu. Nastojimo eliminisati sve barijere i prepreke zbog kojih su potencijalni investitori često odustajali od posla.

Treći korak je usvajanje Zakona o javno-privatnom partnerstvu i Zakona o koncesijama. Ova dva zakona nalaze se u fazi priprema. Kao i u slučaju svih ostalih zakonskih rješenja puno vremena proveli smo na konsultacijama sa privrednicima i stručnjacima za ovu oblast tako da mislim da ćemo uskoro ponuditi veoma kvalitetne nacрте zakona.

Donošenje oba zakona planiramo za 2017. godinu.

3. Ukoliko ne postoji, možete li nam u kratkim crtama pojasniti način i vremenski period u kojem će se realizovati obećano?

Odgovor broj 2.